

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді і спорту Дніпропетровської обласної державної адміністрації
Управління спорту департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради
Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту
Дніпропетровське вище училище фізичної культури
Федерація баскетболу Дніпропетровської області
Баскетбольний клуб «Дніпро»
Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву
ім. ЗТУ М.І. Говорунова

БАСКЕТБОЛ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

**З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ 125-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ
БАСКЕТБОЛУ В СВІТІ**

Матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю
науково-практичної Інтернет-конференції
(20-21 грудня 2016 р.)

м. Дніпро
ДДФКіС, 2016

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді і спорту Дніпропетровської обласної державної адміністрації
Управління спорту департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради
Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту
Дніпропетровське вище училище фізичної культури
Федерація баскетболу Дніпропетровської області
Баскетбольний клуб «Дніпро»
Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву
ім. ЗТУ М.І. Говорунова

БАСКЕТБОЛ:

ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ 125-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ
БАСКЕТБОЛУ В СВІТІ

Матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю
науково-практичної Інтернет-конференції
(20-21 грудня 2016 р.)

м. Дніпро
ДДФКіС, 2016

ББК 75.566
УДК 796.323.2
Б 27

Друкується згідно з рішенням вченої ради Дніпропетровського державного інституту фізичної культури (протокол № 5 від 30 листопада 2016 року).

Редакційна колегія та організаційний комітет:

Мітова О.О. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент (відповідальний редактор);

Грюкова В.В. – старший викладач кафедри спортивних ігор;

Онищенко В.М. – викладач кафедри спортивних ігор;

Терентьєв С.Л. – викладач кафедри спортивних ігор;

Михайлова Т.В. – старший лаборант кафедри спортивних ігор (технічний редактор).

Рецензент:

Москаленко Н.В. – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, проректор з наукової діяльності ДДІФКіС.

Б 27 Баскетбол: історія, сучасність, перспективи : матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної інтернет-конференції (м. Дніпро, 20-21 грудня) / відповід. ред. О.О. Мітова; тех. ред. Т.В. Михайлова. – [Електронний ресурс] - Дніпро : ДДІФКіС, 2016. – 248 с. – Доступ за посиланням:

<http://infiz.dp.ua/misc-documents/conf-2016-01-basketball.pdf>

Матеріали I Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції «Баскетбол: історія, сучасність, перспективи» містять тези доповідей учасників конференції, а саме: провідних фахівців, науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, що висвітлюють різні напрями наукових досліджень та практичних здобутків в баскетболі.

ББК 75.566
УДК 796.323.2

© ДДІФКіС, 2016

ПОКАЗНИКИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАПАДІ КВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ

ШУТОВА С.Є. – доцент, к.фіз.фих., завідувач кафедри спортивних ігор
АБРАСЬОВ О.С. – студент четвертого курсу

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ

Анотація. Виявлені показники ефективності атакуючої діяльності кваліфікованих баскетболістів, враховуючи тактичну складову підготовки, особливості комплектації команд, дозволяють правильно організувати навчально-тренувальний процес у баскетболі.

Ключові слова: ефективність, атакуюча діяльність, кваліфіковані баскетболісти.

Вступ. Стратегія сучасної підготовки кваліфікованих баскетболістів техніко-тактичну підготовку розглядає як основний системоутворюючий елемент всієї багатогранної структури навчально-тренувального процесу [1, 3].

Розширене і поглиблене вивчення проблеми особливостей ефективної атакуючої діяльності команд Вищої ліги дозволить мати орієнтири при підготовці кваліфікованих гравців, розкрити їх нові потенційні можливості [2, 4].

Мета дослідження: Виявити показники атакуючої діяльності кваліфікованих баскетболістів, що визначають ефективність видів нападу.

Завдання дослідження:

1. Вивчити особливості атакуючої діяльності кваліфікованих баскетболістів (на прикладі команд Вищої ліги).
2. Виявити співвідношення показників видів нападу і їх внесок у формування результату гри обумовлених кваліфікацією баскетболістів.

Методи та організація дослідження: аналіз науково – методичної літератури та інтернет ресурсів, педагогічні спостереження, хронометрія, методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення.

Дослідження проведені на підставі ігор двох команд вищої ліги: БК "Азовмаш-2" та "Вовча зграя" другого кола чемпіонату України. Брали участь у дослідженні 24 особи, 12 гравців від кожної команди, заявлених на участь в чемпіонаті України. У команді Вищої ліги БК "Азовмаш-2": Заслужений тренер України Москаленко С. М., 12 гравців – 1 майстер спорту, 7 – кандидатів у майстри спорту, решта – першорозрядники. Зріст баскетболістів – від 179 см до 207 см, вік – від 17 до 21 років. У команді Вищої ліги "Вовча зграя": тренер Цимбал О. В., 12 гравців – 5 кандидатів у майстри спорту, решта – першорозрядники. Зріст баскетболістів – від 176 см до 208 см, вік – від 16 до 20 року.

Результати дослідження свідчать про те, що атакуюча діяльність команд БК "Азовмаш-2" та "Вовча зграя" обумовлюється наступними варіантами видів нападу:

Швидкий прорив:

а) після оволодіння м'ячем, що відскочив від щита (підбір на своєму щиті);

б) після перехоплення м'яча.

Позиційний напад:

Обидві команди використовують гру з центровим гравцем, та переважно кожна:

а) БК "Азовмаш-2" – систему гри з двома центровими;

б) "Вовча зграя" – систему гри без центрових.

Аналіз протоколів чемпіонату України Вищої ліги, які фіксують ігрову діяльність баскетболістів в нападі, аналіз відеозаписів цих ігор і щоденників тренерів команд БК "Азовмаш-2" та "Вовча зграя", дозволив визначити не тільки особливості, але і показники ефективності атакуючих дій баскетболістів.

Зафіксував частоту застосування швидкого прориву і його реалізації в 14 іграх першості України (Вища ліга) бачимо, що команда БК "Азовмаш-2" застосувала 199 спроб швидкого прориву, а реалізувала 142 спроби, що становить 71,4 %. Команда "Вовча зграя" застосувала 168 швидких проривів, реалізувала – 118 спроб, що складає 70,2 %. Зазначаємо, що відсоток реалізації швидкого прориву знаходиться практично на одному рівні, з невеликою різницею у показниках - 1,9 %. Таким чином, команди показали досить високий відсоток реалізації швидкого прориву, що достатньо чітко демонструє прагнення обох команд до швидкісного нападу. Цьому сприяли: підготовка передумов для проведення швидкого прориву в багатьох типових ситуаціях, котрих команда може оволодіти м'ячем, і у тих випадках, коли команда вкидає м'яч у гру; ефективна організація початкових переміщень гравців за визначеною системою; своєчасна боротьба за досягнення чисельної переваги на ранній стадії розвитку атаки і т. і.

Також, отримані результати свідчать про зниження, з ростом спортивної майстерності, кількості атак позиційного нападу. Команда БК "Азовмаш-2" застосувала 975 атак, що на 25 атак менше, ніж команда "Вовча зграя" – 1000 атак. І що найголовніше, відсоток реалізації вище на 5,6 % у команди БК "Азовмаш-2" – 47,1 %. Більш досвідчена команда БК "Азовмаш-2" має кращий показник в реалізації атак, ніж молода команда "Вовча зграя" (табл. 1).

У ході дослідження виявлено, що обидві команди використовують систему позиційного нападу з одним центровим гравцем. Кількість атак і їх реалізація вище (на 84 атаки більше і 54 реалізованих) у команди БК "Азовмаш-2".

Характерною рисою цієї команди є система нападу з 2 центровими гравцями. Застосувавши 393 атаки гравці БК "Азовмаш-2" реалізували 205 атак, що становило 52,2 %. Особливості ведення гри командою "Вовча зграя" є гра без центрових. Застосувавши 502 атаки, вони реалізували – 214 разів, що

становило 42% як бачимо, відсоток реалізації вище за всіма показниками у команди БК "Азовмаш-2". Встановивши співвідношення видів нападу і їх внесок у формування результату гри бачимо, що основний результат ігор формується за рахунок позиційного нападу.

Таблиця 1

Співвідношення показників різних видів позиційного нападу

Кількість ігор	Команди	Позиційний напад з двома центровими			Позиційний напад з одним центровим			Позиційний напад без центрових			Усього %		
		Кількість	Кількість реалізованих атак	Ефективність %	Кількість	Кількість реалізованих атак	Ефективність %	Кількість	Кількість реалізованих атак	Ефективність %	Кількість	Кількість реалізованих атак	Ефективність %
14	Азовмаш - 2	393	205	52,2	582	255	43,8	-	-	-	975	460	47,1
	Вовча зграя	-	-	-	498	201	40,3	502	214	42	1000	415	41,5
X	Азовмаш - 2	28,1	14,7	52,2	41,6	18,2	44,8	-	-	-	69,6	32,8	47,1
	Вовча зграя	-	-	-	35,5	14,4	42,3	35,9	15,3	43,1	71,4	29,6	41,4

За гру команда БК "Азовмаш-2" застосовує в середньому 69,6 атак позиційного нападу з реалізацією 32,8, а швидким проривом – 10 успішних атак з 15, що становить 66,6 %. Команда "Вовча зграя" застосовує в середньому за гру 71,4 атак позиційного нападу, успішно реалізовуючи 29,6 атак, що становить 41,4 %, швидким проривом команда "Вовча зграя" атакує в середньому за гру 13 разів, успішно реалізовуючи 9 спроб, що становить 69,2 %. Різниця в показниках наступна: кількість атак у позиційному нападі і швидкому прориві у команди БК "Азовмаш-2" ненабагато вище, ніж у команди "Вовча зграя" (0,2 за кількістю атак, 0,7 за кількістю реалізованих атак, що становить 0,6 % ефективності реалізації атак).

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Таким чином, аналіз структури атакуючої діяльності баскетболістів високої кваліфікації дозволив встановити, що незважаючи на існування значних розходжень у співвідношенні видів нападу, обумовлених кваліфікацією спортсменів, основним видом атакуючої діяльності є позиційний напад.

2. Вивчення та аналіз розглянутого експериментального матеріалу дозволяє стверджувати, що ми не встановили достовірних відмінностей аналізованих показників з урахуванням кваліфікаційних відмінностей гравців і команд. Однак проглядається стійка тенденція до зменшення кількості атак з

підвищенням кваліфікації спортсменів і збільшення "очкової" вартості однієї атаки.

3. Виявлені в ході пошукового експерименту кількісні показники, що відображають зміст позиційного нападу, необхідно враховувати при реалізації тактичної підготовки спортсменів різної кваліфікації, що, безсумнівно, впливає на формування результату в ході гри та змагань.

Список використаної літератури:

8. Дорошенко Е. Ю. Теоретико-методичні основи управління техніко-тактичною діяльністю в командних спортивних іграх: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня докт. наук з фіз. вих. і спорту : [спец.] 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / Е. Ю. Дорошенко. - Київ, 2014. - 44 с.

9. Поплавський Л.Ю. Баскетбол / Л.Ю. Поплавський – К.: Олімпійська література. – 2004. – С. 257-283.

10. Поплавский Л.Ю. Оптимизация подготовки баскетболистов высокой квалификации на основе объективной оценки показателей их соревновательной деятельности / Л.Ю. Поплавский, С.Є. Шутова // Материалы Международного научного конгресса: «Спорт. Олимпизм. Здоровье». - Т.ІІ / Кишинев, 2016 г. – С. 287-293.

11. Сушко Р. О. Модельні характеристики кваліфікованих баскетболісток на основі врахування ігрового амплуа / Р. О.Сушко // Слобожанський науково-спортивний вісник. - 2011. - № 1. - С. 45 - 52.

